ภาพฝีพระหัตถ์ ของสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงนำพระพุทธพร ใส อตฺถลทฺโธ สุขิโต มาประดิษฐ์เป็นองค์พระสัมมาสัมพุทโธ แล้วทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แบบเรียนหนังสือขอม

ន	មោ	ពុទ្ធ	ធា	យ	សិទ្ធ	ធំ
นะ	โม	พุท	ธา	ยะ	สิท	ธัง

แม่อักษรแต่ละตัวมีตีนอักษร จะเขียนผสมสกดแทนตัวเองได้ และต้องจำให้แม่นด้วย เพราะว่าตีนอักษรบางตัวจะคล้ายกันเหมือนกัน

ក្ក	ខ្ខ	គ្គ	ឃ្ឃ	ង្ង	ច្ច	ឆ្ឆ	ជ្ជ	ឈ្ឈ
กะ	ขะ	คะ	ฆะ	งะ	จะ	ฉะ	ชะ	ฌะ
ញ្ញ	ដ្ដ	ឋ្ឋ	ឌ្ឌ	ឍ្ឍ	ណ្ណ	ត្ត	ថ្ថ	ទ្ទ
ญะ	ฎะ	ฐะ	ฑะ	ฒะ	ณะ	ตะ	ถะ	ทะ
ធ្ធ	ន្ន	ប្ប	ប៉្ប	ផ្ផ	ព្ព	ភ្ភ	ម្ម	យ្យ
ธะ	นะ	บะ	ปะ	ผะ	พะ	ภะ	มะ	ยะ
រ	ល្ល	វ្វ	ស្ស	ហ្ហ	ឡ្ឡ	អំ	អ	អា
ระ	ละ	วะ	สะ	หะ	ฬะ	อัง	อะ	อา
ឥ	ឦ	ឧ	ឩ	ឯ	ឰ	ឱ	ឳ	អំ អ្អ
อิ	อี	อุ	อู	เอ	ไอ	โอ	เอา	อำ ออ

បា	ប៉ៃ	ហ្វៅ	ឝ	ឞ	េ ែ ៃ ใ ๅ ๅ ๆ ๆ ฯ
ปา	ไป	เฝ้า	ฅ	ฆ	

วิธีเขียนอักษรขอมต้องใช้ตีนอักษรขอมเขียนสกดไปด้วยดังนี้

ฌาญูสมาบัติบริบูรณ์ สิ้นกิเลสประเสริฐศักดิ์

ต้นพยัญชนะอักษรขอมดังนี้

ក	ខ	គ	ឃ	ង	ច	ឆ	ជ	ឈ
ก	ข	ค	ฆ	ง	จ	ฉ	ช	ฌ
ញ	ដ	ឋ	ឌ	ឍ	ណ	ត	ថ	ទ
ญ	ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ต	ถ	ท
ធ	ន	ប	ប	ផ	ព	ភ	ម	យ
ธ	น	บ	ป	ผ	พ	ภ	ม	ย
រ	ល	វ	ស	ហ	ឡ	ឦ	អ	
ร	ล	ว	ส	ห	ฬ	อี	อ	

แจกแม่กะกา ต่อไป

កះ	កា	កិ	កី	កុ	កូ	កេ	កោ	កុំ	កិំ	កំ	[illegible]
กะ	กา	กิ	กี	กุ	กู	เก	โก	กุง	กิง	กัง	กอ
ខះ	ខា	ខិ	ខី	ខុ	ខូ	ខេ	ខោ	ខុំ	ខិំ	ខំ	[illegible]
ขะ	ขา	ขิ	ขี	ขุ	ขู	เข	โข	ขุง	ขิง	ขัง	ขอ
គះ	គា	គិ	គី	គុ	គូ	គេ	គោ	គុំ	គិំ	គំ	[illegible]
คะ	คา	คิ	คี	คุ	คู	เค	โค	คุง	คิง	คัง	คอ
ឃះ	ឃា	ឃិ	ឃី	ឃុ	ឃូ	ឃេ	ឃោ	ឃុំ	ឃិំ	ឃំ	[illegible]
ฆะ	ฆา	ฆิ	ฆี	ฆุ	ฆู	เฆ	โฆ	ฆุง	ฆิง	ฆัง	ฆอ
ងះ	ងា	ងិ	ងី	ងុ	ងូ	ងេ	ងោ	ងុំ	ងិំ	ងំ	[illegible]
งะ	งา	งิ	งี	งุ	งู	เง	โง	งุง	งิง	งัง	งอ
ចះ	ចា	ចិ	ចី	ចុ	ចូ	ចេ	ចោ	ចុំ	ចិំ	ចំ	[illegible]
จะ	จา	จิ	จี	จุ	จู	เจ	โจ	จุง	จิง	จัง	จอ
ឆះ	ឆា	ឆិ	ឆី	ឆុ	ឆូ	ឆេ	ឆោ	ឆុំ	ឆិំ	ឆំ	[illegible]
ฉะ	ฉา	ฉิ	ฉี	ฉุ	ฉู	เฉ	โฉ	ฉุง	ฉิง	ฉัง	ฉอ

ชะ ชา ชิ ชี ชุ ชู เช โช ชุง ชิง ชัง ชอ

ฌะ ฌา ฌิ ฌี ฌุ ฌู เฌ โฌ ฌุง ฌิง ฌัง ฌอ

ญะ ญา ญิ ญี ญุ ญู เญ โญ ญุง ญิง ญัง ญอ

ฎะ ฎา ฎิ ฎี ฎุ ฎู เฎ โฎ ฎุง ฎิง ฎัง ฎอ

ฏะ ฏา ฏิ ฏี ฏุ ฏู เฏ โฏ ฏุง ฏิง ฏัง ฏอ

ฐะ ฐา ฐิ ฐี ฐุ ฐู เฐ โฐ ฐุง ฐิง ฐัง ฐอ

ฑะ ฑา ฑิ ฑี ฑุ ฑู เฑ โฑ ฑุง ฑิง ฑัง ฑอ

ฒะ ฒา ฒิ ฒี ฒุ ฒู เฒ โฒ ฒุง ฒิง ฒัง ฒอ

ณะ ณา ณิ ณี ณุ ณู เณ โณ ณุง ณิง ณัง ณอ

ตะ ตา ติ ตี ตุ ตู เต โต ตุง ติง ตัง ตอ

ถะ ถา ถิ ถี ถุ ถู เถ โถ ถุง ถิง ถัง ถอ

ทะ ทา ทิ ที ทุ ทู เท โท ทุง ทิง ทัง ทอ

ธะ ธา ธิ ธี ธุ ธู เธ โธ ธุง ธิง ธัง ธอ

ន នា និ នី នុ នូ នេ នោ នុំ និំ នំ ន្អ
นะ นา นิ นี นุ นู เน โน นุง นิง นัง นอ
ប បា បិ បី បុ បូ បេ បោ បុំ បិំ បំ ប្អ
บะ บา บิ บี บุ บู เบ โบ บุง บิง บัง บอ
ប៉ ប៉ា ប៉ិ ប៉ី ប៉ុ ប៉ូ ប៉េ ប៉ោ ប៉ុំ ប៉ិំ ប៉ំ ប៉្អ
ปะ ปา ปิ ปี ปุ ปู เป โป ปุง ปิง ปัง ปอ
ផ ផា ផិ ផី ផុ ផូ ផេ ផោ ផុំ ផិំ ផំ ផ្អ
ผะ ผา ผิ ผี ผุ ผู เผ โผ ผุง ผิง ผัง ผอ
ព ពា ពិ ពី ពុ ពូ ពេ ពោ ពុំ ពិំ ពំ ព្អ
พะ พา พิ พี พุ พู เพ โพ พุง พิง พัง พอ
ភ ភា ភិ ភី ភុ ភូ ភេ ភោ ភុំ ភិំ ភំ ភ្អ
ภะ ภา ภิ ภี ภุ ภู เภ โภ ภุง ภิง ภัง ภอ
ម មា មិ មី មុ មូ មេ មោ មុំ មិំ មំ ម្អ
มะ มา มิ มี มุ มู เม โม มุง มิง มัง มอ
យ យា យិ យី យុ យូ យេ យោ យុំ យិំ យំ យ្អ
ยะ ยา ยิ ยี ยุ ยู เย โย ยุง ยิง ยัง ยอ
រ រា រិ រី រុ រូ រេ រោ រុំ រិំ រំ រ្អ
ระ รา ริ รี รุ รู เร โร รุง ริง รัง รอ
ល លា លិ លី លុ លូ លេ លោ លុំ លិំ លំ ល្អ
ละ ลา ลิ ลี ลุ ลู เล โล ลุง ลิง ลัง ลอ
វ វា វិ វី វុ វូ វេ វោ វុំ វិំ វំ វ្អ
วะ วา วิ วี วุ วู เว โว วุง วิง วัง วอ
ស សា សិ សី សុ សូ សេ សោ សុំ សិំ សំ ស្អ
สะ สา สิ สี สุ สู เส โส สุง สิง สัง สอ

หะ หา หิ หี หุ หู เห โห หุง หิง หัง หอ

ฟะ ฟา ฟิ ฟี ฟุ ฟู เฟ โฟ ฟุง ฟิง ฟัง ฟอ

อะ อา อิ อี อี อี อุ อุ อู อู เอ เอ โอ

โอ เอา อุง อิง อัง ออ ไอ (จบแม่กะกาแต่เท่านี้)

แจกแม่กันนะ

กันนะ กันนา กันนิ กันนี กันนุ กันนู

กันเน กันโน กันนุง กันนิง กันนัง กันนอ

แจกแม่กัณณะ

กัณณะ กัณณา กัณณิ กัณณี กัณณุ กัณณู

กัณเณ กัณโณ กัณณุง กัณณิง กัณณัง กัณณอ

แจกแม่กัฟฟะ

กัฟฟะ กัฟฟา กัฟฟิ กัฟฟี กัฟฟุ กัฟฟู

กัฟเฟ กัฟโฟ กัฟฟุง กัฟฟิง กัฟฟัง กัฟฟอ

แจกแม่กัลละ

กัลละ กัลลา กัลลิ กัลลี กัลลุ กัลลู

กัลเล กัลโล กัลลุง กัลลิง กัลลัง กัลลอ

แจกแม่กัปปะ

กัปปะ กัปปา กัปปา กัปปิ กัปปี กัปปุ กัปปู

กัปเป กัปโป กัปโป กัปปุง กัปปิง กัปปัง กัปปอ

แจกแม่กัพพะ

กัพพะ กัพพา กัพพิ กัพพี กัพพุ กัพพู

กัพเพ กัพโพ กัพพุง กัพพิง กัพพัง กัพพอ

แจกแม่กัตตะ

กัตตะ กัตตา กัตติ กัตตี กัตตุ กัตตู

กัตเต กัตโต กัตตุง กัตติง กัตตัง กัตตอ

แจกแม่กัจจะ

กัจจะ กัจจา กัจจิ กัจจี กัจจุ กัจจู

กัจเจ กัจโจ กัจจุง กัจจิง กัจจัง กัจจอ

แจกแม่กัชชะ

กัชชะ กัชชา กัชชิ กัชชี กัชชุ กัชชู

กัชเช กัชโช กัชชุง กัชชิง กัชชัง กัชชอ

แจกแม่กัญจะ

กัญจะ กัญจา กัญจิ กัญจี กัญจุ กัญจู

กัญเจ กัญโจ กัญจุง กัญจิง กัญจัง กัญจอ

แจกแม่กักกะ

กักกะ กักกา กักกิ กักกี กักกุ กักกู

กักเก กักโก กักกุง กักกิง กักกัง กักกอ

แจกแม่กัคคะ

กัคคะ กัคคา กัคคิ กัคคี กัคคุ กัคคู

กัคเค กัคโค กัคคุง กัคคิง กัคคัง กัคคอ

แจกแม่กังงะ

กังงะ กังงา กังงิ กังงี กังงุ กังงู

กังเง กังโง กังงุง กังงิง กังงัง กังงอ

แจกแม่กัมมะ

កម្ម	កម្មា	កម្មិ	កម្មី	កម្មុ	កម្មូ
กัมมะ	กัมมา	กัมมิ	กัมมี	กัมมุ	กัมมู
កម្មេ	កម្មោ	កម្មុំ	កម្មិំ	កម្មំ	[illegible]
กัมเม	กัมโม	กัมมุง	กัมมิง	กัมมัง	กัมมอ

แจกแม่กัยยะ

កយ្យ	កយ្យា	កយ្យិ	កយ្យី	កយ្យុ	កយ្យូ
กัยยะ	กัยยา	กัยยิ	กัยยี	กัยยุ	กัยยู
កយ្យេ	កយ្យោ	កយ្យុំ	កយ្យិំ	កយ្យំ	[illegible]
กัยเย	กัยโย	กัยยุง	กัยยิง	กัยยัง	กัยยอ

สระอักษรขอมมี ๒ แบบ คือ สระจมและสระลอย
สระลอย คือ สระที่ไม่ได้ประสมกับพยัญชนะใดดังนี้

អ	អា	ឥ	ឦ	ឧ	ឩ	ឯ	ឱ
อะ	อา	อิ	อี	อุ	อู	เอ	โอ

สระจม คือ สระที่ใช้ประสมกับพยัญชนะ มีลักษณะ ดังนี้

ា	ិ	ី	ឹ	ុ	ូ	េ	ែ	ៅ	ិំ	ុំ	ៃ	ោ
อา	อิ	อี	อี	อุ	อู	เอ	แอ	เอา	อิง	อุง	ไอ	โอ

ตัวเลขอักษรขอม

១	២	៣	៤	៥	៦	៧	៨	៩	០
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๐

พยัญชนะอักษรขอม ที่เขียนเป็นภาษาบาลี มี ๓๓ ตัว ดังต่อไปนี้

ក្ក	ខ្ខ	គ្គ	ឃ្ឃ	ង
ก	ข	ค	ฆ	ง
ច	ឆ្ឆ	ជ	ឈ្ឈ	ញ្ញ
จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
ដ្ដ	ឋ្ឋ	ឌ្ឌ	ឍ្ឍ	ណ្ណ
ฎ	ฐ	ท-ด	ฒ	ณ
ត្ត	ថ្ថ	ទ្ទ	ធ្ធ	ន្ន
ต	ถ	ท	ธ	น
ប្ប	ផ្ផ	ព្ព	ភ្ភ	ម្ម
บ	ผ	พ	ภ	ม
យ្យ	រ	ល្ល	វ	ស្ស

ผ ร ล ว ส

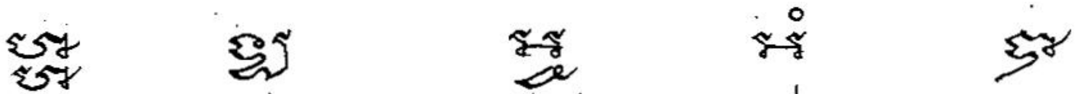

ห ฬ อ อัง ปา

๑. รูปสระที่ปรากฏอยู่ในอักษรขอมไทยมี ๒ ชนิด คือ สระจมและสระลอย มีรูปดังต่อไปนี้

สระจม มี ๒๒ รูป ดังนี้

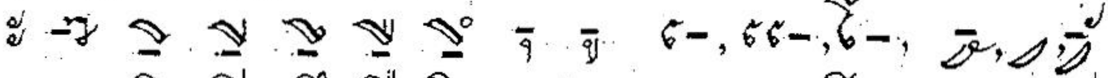

อะ อา อิ อี อึ อื อิง อุ อู เอ, แอ, โอ, ออ, อัว

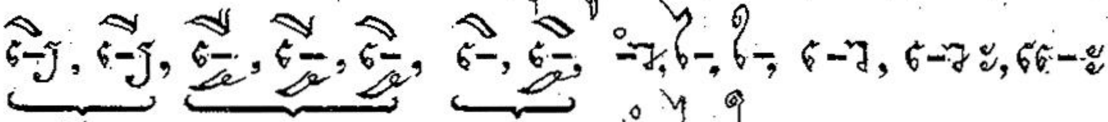

เอีย เอือ เออ อำ, ไอ, ใอ, เอา, เอาะ, แอะ

สระลอย มี ๑๒ รูป ดังนี้

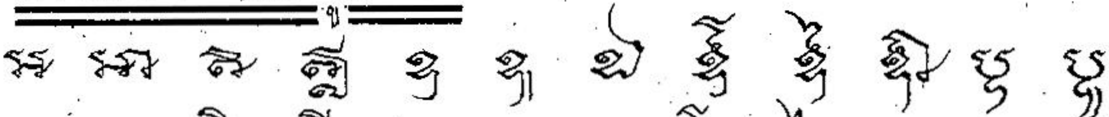

อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ ไอ เอา ฤ ฤา

การใช้สระลอย มี รูปลักษณ์ดังนี้

อ่านว่า (อุทิสฺส) อุทิศ อ่านว่า โอ้เอ้ อ่านว่า อ่อนใจ อ่านว่า เอา อ่านว่า อีก อ่านว่า เอ็นดู อ่านว่า เอง อ่านว่า อิ่ม — อ่านว่า อ่อผ

การใช้ ฤ (ឫ) และ ฤๅ (ឮ) เช่น

ដំឮ อ่านว่า ดังฤๅ ឫទ្ធិ อ่านว่า ฤทธิ ตัว ฤๅ (ឮ) มีรูปอื่น อีก ได้แก่ រុ រឺ រើ រឺ เช่น រើសាយ อ่านว่า ฤๅสาย និរីពាន អ่านว่า นิฤพาน

ตัวสะกด

ลักษณะการสะกดในอักษรขอมไทย มีข้อแตกต่างกันตรงตำแหน่งที่สะกด กล่าวคือ อักษรไทยตัวสะกดจะอยู่ถัดจากพยัญชนะตัวต้นหรือสระ ส่วนตัวสะกดอักษรขอมไทยอยู่ได้ทั้งข้างล่างหรือด้านหลังพยัญชนะตัวต้นหรือสระ อาจปรากฏเป็นตัวเต็ม หรือตัวเชิง รูปพยัญชนะที่ใช้เป็นตัวสะกด

หลักทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ตัวสะกด

นิยมเขียนพยัญชนะตัวสะกด ในรูปตัวเชิงซ้อนใต้พยัญชนะตัวต้น และบางครั้งก็มีการใช้ตัวเต็มเขียนไว้ข้างหลัง เช่น

មាក, ម្ក	อ่านว่า	มาก
ចាន, ចា្ន	อ่านว่า	จาน
សួយ, ស្វ្យ	อ่านว่า	สวย

คำที่มีพยัญชนะตัวต้นเป็นอักษรนำ และอักษรควบกล้ำ นิยมสะกดด้วยพยัญชนะตัวเต็ม เช่น

ប្លែប	อ่านว่า	แปลบ
ខ្វែន	อ่านว่า	แขวน
ហ្មេីន	อ่านว่า	เหมีน

ᩉ᩠ᨶ᩵ᩣ᩠ᨿ	อ่านว่า	หน่าย
ᨠᩕᩣᨯ	อ่านว่า	กราด

การประสมสระ อุ, อู, ตัวสะกดจะเขียนด้วยตัวเต็ม เช่น

ᩃᩩ᩠ᨾ	อ่านว่า	ลุม
ᩈᩪᨦ	อ่านว่า	สูง
ᨳᩪᨠ	อ่านว่า	ถูก
ᨷᩩᨬ	อ่านว่า	บุญ

การประสมสระออเมื่อมีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปสระเป็นสระเอา แล้วตัวสะกดนิยมใช้เป็นตัวเชิง เช่น

ᨧᩬ᩠ᨷ, ᨧ᩠ᨷ	อ่านว่า	จอบ
ᨾᩬ᩠ᨶᩉ᩠ᨾᩣ᩠ᨿ	อ่านว่า	มอนหมาย
ᨴᩬ᩠ᨦᨵᩤ᩠ᩁ	อ่านว่า	ทองธาร
ᩋᩬᨠ	อ่านว่า	ออก
ᨣᩕᩬ᩠ᨷᨣᩕᩬ᩠ᨦ	อ่านว่า	ครอบครอง
ᩉ᩠ᨶᩬᨦᨶᩣᩴ᩶	อ่านว่า	หนองน้ำ

การประสมสระเอีย เมื่อมีตัวสะกด จะใช้เป็นรูปตัวเต็ม เช่น

ᩮᩈᩦ᩠ᨿᨾ	อ่านว่า	เสียม
ᩮᩁᩦ᩠ᨿᨦ	อ่านว่า	เรียง
ᩮᨸᩖᩦ᩠᩵ᨿᨶ	อ่านว่า	เปลี่ยน
ᩮᨻᩦ᩠ᨿᨷᨻᩕᩬ᩶ᨾ	อ่านว่า	เพียบพร้อม

គ្នឌៀវប្លៀនចៃ อ่านว่า คนเดียวเปลี่ยนใจ

การประสมสระเอือ ถ้าใช้รูปสระ ើ ตัวสะกดจะใช้รูปตัวเต็ม ถ้าใช้รูปสระเป็นตัว รร ตัวสะกดจะใช้รูปตัวเชิง – เช่น

តើន, តើរ្រ្ន	อ่านว่า	เตือน
ហ្មើរ្វ៉ា	อ่านว่า	เหมือนว่า
ហ្លើង្អ្រាម	อ่านว่า	เหลืองอร่าม

การประสมสระอัว เมื่อมีตัวสะกด นิยมเขียนตัวสะกดด้วยตัวเต็ม เช่น

ជើ្ញជួន	อ่านว่า	เชิญชวน
បួតហាយ	อ่านว่า	ปวดหาย

การประสมสระโอะ เมื่อมีตัวสะกด นิยมเขียนตัวสะกดในรูปตัวเชิงเว้นแต่พยัญชนะตัวต้น ที่เป็นอักษรควบกล้ำและอักษรนำ เช่น

ទាយ្កទាយិកា	อ่านว่า	ทายกทายิกา
ត្កល្ង	อ่านว่า	ตกลง
ហ្លងទាង	อ่านว่า	หลงทาง
ត្រងបៃត្រងមា	อ่านว่า	ตรงไปตรงมา

การประสมสระเออ นิยมเขียนตัวสะกดในรูปตัวเชิง เช่น

រះបើ្តថើ្តទើ្ង	อ่านว่า	ระเบิดเถิดเทิง
ែរ្ករើ្មឌើ្មទី	อ่านว่า	แรกเริ่มเดิมที

[illegible] อ่านว่า เชื้อเชิญ

คำที่ใช้ตัว ร. สะกด ต้องเขียนถัดจากพยัญชนะตัวต้นหรือสระตัวเติมเช่น

[illegible] อ่านว่า อาหาร

[illegible] อ่านว่า การบ้านการเมือง

[illegible] อ่านว่า วิหาร

คำที่ใช้พยัญชนะตัว [illegible] สะกด นิยมเขียนด้วยตัวเชิง [illegible] เช่น

[illegible] อ่านว่า ถอยหลังเข้าคลอง

[illegible] อ่านว่า ทรายสีทอง [illegible] อ่านว่า นายน้อย

วรรณยุกต์

การใช้วรรณยุกต์ของอักษรขอมไทยนั้น เท่าที่ปรากฏอยู่มี ๓ ลักษณะ ไม่ปรากฏรูป ลักษณะเช่นนี้ผู้อ่านจะต้องพิจารณาหาความหมายของคำหรือข้อความข้างเคียง เช่น

[illegible] อ่านว่า แว่นแคว้น

[illegible] อ่านว่า แม้นว่า

[illegible] อ่านว่า ไพร่ฟ้า

ปรากฏรูปแต่เสียงไม่ตรงกับคำปัจจุบัน โดยรูปที่ปรากฏมี ๒ รูป ได้แก่ ไม้เอก ่ และไม้โท ้ ผู้อ่านจะต้องพิจารณาคำข้างเคียงประกอบจึงจะได้ความหมาย เช่น

[illegible] อ่านว่า เผยแผ่

ខាង อ่านว่า ข้าง

ปรากฏรูปและมีเสียงตรงกันคำไทยปัจจุบัน เช่น

រុងរឿង อ่านว่า รุ่งเรือง

មុងមុំ อ่านว่า มุ่งมั่น

ทั้งนี้การปรากฏรูปของวรรณยุกต์ไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน บางครั้งคำเดียวกันอาจจะมีหรือไม่มีวรรณยุกต์ก็ได้ ดังนั้นผู้อ่านจะต้องพิจารณาความหมายของคำข้างเคียงประกอบการอ่านด้วย

เครื่องหมายอื่นๆ ที่พบบ่อย

นิคคหิต (ํ) มีความหมาย ๓ อย่าง คือ

ก. แทนตัวสะกด (ม) เช่น ជុំនុំ อ่านว่า ชุมนุม

ข. แทนรูปสระ (-ำ) เช่น អំភើ อ่านว่า อำเภอ

ค. แทนรูป (-ำ และ ง) เช่น សំហរណ៍ อ่านว่า สังหรณ์

ร. เรผะ (์) เป็นรูปที่ใช้แทน ร.หรร คือ ร.๒ ตัว ในคำไทยแต่อักษรขอมไทยปัจจุบันใช้ ร.๒ ตัว เช่นเดียวกันคำไทย เช่น

បព៌ត อ่านว่า บรรพต

មគ៌ា อ่านว่า มรรคา

ตัวการันต์ มีลักษณะการใช้เช่นเดียวกันอักษรไทย คือเพื่อให้พยัญชนะที่มีการันต์ไม่ออกเสียง เช่น

ស្រួងស្វគ៌ อ่านว่า สรวงสวรรค์

[illegible] อ่านว่า ดึกดำบรรพ์

ไม้ยมก มีรูปลักษณะเช่นเดียวกับอักษรไทย แต่สามารถใช้เลข ๒ แทนได้ เช่น

ᩁᩦ᩠ᨷ ๒	อ่านว่า	รีบๆ
ᨾᩣ᩠ᨠ ๆ	อ่านว่า	มากๆ

ไม้ไต่คู้ มีใช้เพียงกับอักษร (ก. [illegible]) คือ ก็ [illegible]

อักขรพิเศษ (คำบัญญัติ)

อักขรพิเศษ หรือคำบัญญัติ คือ คำที่มีลักษณะเฉพาะตัว ที่ได้รับการถ่ายทอดต่อเนื่องกันมา หากเขียนเป็นอย่างอื่นก็จะไม่ถูกต้อง ได้แก่คำต่อไปนี้ คือ

ᨠᩕᩣᩴ, ᨠᩕᩣᩴ	อ่านว่า	กระทำ

ᩉᩣᨾᩥᨴᩱ᩶	อ่านว่า	หามิได้
ᨣᩴᨯᩦ, ᨣᩴᨯᩦ	อ่านว่า	ก็ดี
ᨸᩮ᩠ᨶᨲᩫ᩶ᨶ	อ่านว่า	เป็นต้นว่า
ᩋᩢ᩠ᨶᩅ᩵ᩤ, ᩋᩢ᩠ᨶᩅ᩵ᩤ	อ่านว่า	อันว่า
ᩯᩃᨾᩦ	อ่านว่า	แลมี
ᩋᩢ᩠ᨶᨯᩱ, ᩋᩢ᩠ᨶᨯᩱ	อ่านว่า	อันใด
ᨶᨾᩦ	อ่านว่า	นมี
[illegible]	อ่านว่า	๓ ที
ᨹᩢ᩠ᨶᨯᩱ	อ่านว่า	ผันใด

ជឿ	อ่านว่า	ทั้งหลาย
យិន្ទី	อ่านว่า	ยินดี
កតញ្ញូ	อ่านว่า	กตัญญู
វេលា	อ่านว่า	เวลา
ឈ្នួលឆោរ	อ่านว่า	ซนเซ่า
ឆេង	อ่านว่า	เซ่ง
ឈឹង	อ่านว่า	ซึ่ง
ឈឺ	อ่านว่า	ซื่อ
ឈឺត្រង់	อ่านว่า	ซื่อตรง
ឈ្វាំងម៉ា	อ่านว่า	ซ้างม้า
ព្រោះ, ព្លោយ	อ่านว่า	เพราะ, พลอย

ព្រះមហាមណីចិន្តាមន្ត៍

พระมหามณีจินดามนต์

សិទ្ធិវិជ្ជាមហាមន្តំ ចិន្តាមណីទិវាករំភូមិយា ចោរ
สิทธิวิชามหามันตัง จินดามณีทิวากะรังภูมิยา โจระ

បត្តស្មឹង ទិព្វចក្ខុំ ថាវទិស្សរេ ចន្ទទេវី អស្សមុខី
ปัตตัสมิง ทิพพะจักขุง ถาวะทิสสะเร จันทะเทวี อัสสะมุขี

ទុតិយាបទលក្ខណា មណីចិន្តា បិយំ បញ្ចទានំ
ทุติยาปะทะลักขณา มณีจินดา ปิยัง ปัญจะทานัง

យសំទាសិតាសំ កោមំ បសន្តិ សិនេហំ មាតា
ยะสังทาสิตาสัง โกมัง ปะสันติ สิเนหัง มาตา

បុត្តំវឱរសំ មណីចិន្តា សហស្សកោដ្ឋិទេវានំមនុស្ស
ปุตตังวะโอระสัง มณีจินดา สหัสสะโกฏฐิเทวานัง มนุสสะ

ទេវានំ សមណចិត្តំ បុរិសចិត្តំ អាគច្ឆាហិ
เทวานัง สมณะจิตตัง ปุริสะจิตตัง อาคัจฉาหิ

๙

បរិទេវន្តិ បិយំ មម សព្វេជនា ពហុជនា មហា
ปริเทวันติ ปิยัง มะมะ สัพเพชนา พหุชนา มหา

មណីចិន្តា ឯហិ ពុទ្ធំ បិយោ ទេវមនុស្សានំ មណីចិន្តា
มณีจินดา เอหิ พุทธัง ปิโย เทวะมนุสสานัง มณีจินดา

ឯហិ ធម្មំ បិយោ ព្រហ្មានមុត្តមោ មណីចិន្តា ឯហិ
เอหิ ธัมมัง ปิโย พรหมานะมุตตะโม มณีจินดา เอหิ

សង្ឃំ បិយោ នាគសុបណ្ណានំ បិយិន្ទ្រិយំ នមាមិហំ
สังฆัง ปิโย นาคะสุปัณณานัง ปิยินทรียัง นะมามิหัง

ពុទ្ធោ សោ ភគវា ធម្មោ សោ ភគវា សង្ឃោ សោ
พุทโธ โส ภะคะวา ธัมโม โส ภะคะวา สังโฆ โส

ភគវា ឥន្ទសិនេហា ព្រហ្មសិនេហា ឥស្សរសិនេហា
ภะคะวา อินทะสิเน่หา พรหมะสิเน่หา อิสสระสิเน่หา

រាជា ទេវី មន្ត្រីរក្ខំ ចិត្តំសរណំ ចិត្តំមម ៕
ราชา เทวี มนตรีรักขัง จิตตังสระณัง จิตตังมะมะ ฯ

ព្រះគាថាមណីចិន្តាមន្តនី (ៃឆ៉ៃឌ៉សារពត់)
พระคาถามณีจินดามนต์นี้ (ใช้ได้สารพัด)

ថ៉ាចៈរៀកនឿ៉ារៀកបលា ៃហ៉ឲៅហិនសិលារងៅ៉ាសៀ
ถ้าจะเรียกเนื้อเรียกปลา ให้เอาหินศิลารองเท้าเสีย

ก่อน ถ้าจะให้เป็นเมตตา ให้เศกเครื่องหอม เศกเครื่อง
นุ่งห่ม ทาตัวแต่งตัว ถ้าจะเรียกให้มาหา ให้เอาใบ
รักซ้อนเขียนชื่อหญิงชายคนละใบ เอาประกบกันเข้า ถ้า

จะให้ใครมาหาใคร ให้เอาคนที่ต้องการไว้ข้างล่างแล้ว
เศกด้วยมนต์นี้ ๗ คราบ เอาใส่ใต้ที่นอนไว้ เวลาค่ำ
และเวลาใกล้รุ่ง ให้ภาวนา ๑๕ คราบ อยู่มิได้
แล ถ้าจะทำน้ำมนต์รดทางเมตตามหานิยมได้พระคาถา
นี้ใช้ได้ ทั้งหญิงและชาย ประเสริฐนักแล ฯ
ขนมาครับพรอภิวาท คำประสาทประสิทธิสถาผล กำเริบ
ฤทธิ์ยินดีโดยมงคล ประทักษิณสามหนแล้วลงมา ขึ้นหอ
พระนารายณ์ระงับจิตต์ เอาเทียนติดธูปถวายทั้งซ้ายขวา ลงหิน

[illegible]

ฝนจันท์น้ำมันทา ใครเห็นกายาให้ยวนใจ (ใช้คาถามณีจินดา)

หรือในตอนขุนแผนกับพลายงาม จะเข้าสะกดทัพ
จันเจ้าเชียงใหม่นั้นว่า

[illegible]

ครานั้น ขุนแผนแสนสนิท เรื่องฤทธิฤจบพิภพไหว กับลูก

[illegible]

ชายพลายงามทรามไว พอตกดึกได้ยามสาม ตามตำรา ฟ้าขาวดาวตรง

๑๑

[illegible]

ขึ้นสะกดแจ่ม พระจันทร์แรมรีบดับลงลับหล้า พ่อลูกจัดแจง

[illegible]

แต่งกายา นุ่งผ้าม่วงคำประจำกาย ฯ (ใช้คาถามณีจินดา)

แบบฝึกหัดอ่าน
คำนมัสการไตรสรณคมน์

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

ពុទ្ធំ សរណំ គច្ឆាមិ

พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ

ធម្មំ សរណំ គច្ឆាមិ

ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ

សង្ឃំ សរណំ គច្ឆាមិ

สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ

ទុតិយម្បិ ពុទ្ធំ សរណំ គច្ឆាមិ

ทุติยมฺปิ พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ

ទុតិយម្បិ ធម្មំ សរណំ គច្ឆាមិ

ทุติยมฺปิ ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ

ទុតិយម្បិ សង្ឃំ សរណំ គច្ឆាមិ

ทุติยมฺปิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ

តតិយម្បិ ពុទ្ធំ សរណំ គច្ឆាមិ

ตติยมฺปิ พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ

តតិយម្បិ ធម្មំ សរណំ គច្ឆាមិ

ตติยมฺปิ ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ

តតិយម្បិ សង្ឃំ សរណំ គច្ឆាមិ

ตติยมฺปิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ

แบบฝึกหัดอ่านศีล ๑๐

ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

ปาณาติปาตา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

อทินฺนาทานา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᩋᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

อพฺรหมจริยา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

มุสาวาทา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᩈᩩᩁᩣᨾᩮᩁᨿᨾᨩ᩠ᨩᨸᨾᩣᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᩅᩥᨠᩣᩃᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

วิกาลโภชนา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᨶᨧ᩠ᨧᨣᩦᨲᩅᩣᨴᩥᨲᩅᩥᩈᩪᨠᨴᩔᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

นจฺจคีตวาทิตวิสูกทสฺสนา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᨾᩣᩃᩣᨣᨶ᩠ᨵᩅᩥᩃᩮᨸᨶᨵᩣᩁᨱᨾᨱ᩠ᨯᨶᩅᩥᨽᩪᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ

มาลาคนฺธวิเลปนธารณมณฺฑนวิภูสนฏฺฐานา เวรมณี สิกฺขาปทํ

ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

สมาทิยามิ ฯ

ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩈᨿᨶᨾᩉᩣᩈᨿᨶᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

อุจฺจาสยนมหาสยนา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᨩᩣᨲᩁᩪᨸᩁᨩᨲᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ

ชาตรูปรชตปฏิคฺคหณา เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ฯ

ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨴᩈ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩣᨶᩥ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩣᨾᩥ ฯ ᩅ᩵ᩣ ᪓ ᨧᩫ᩠ᨷ

อิมานิ ทส สิกฺขาปทานิ สมาทิยามิ ฯ ว่า ๓ จบ

ᨧᩫ᩠ᨷᨷᨴᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩈᩦᩃᩈᩣᨾᨱᩮᩁ จบบทสมาทานศีลสามเณร

แบบฝึกหัดอ่านเขียนอักษรขอม

พระพุทธคุณ

ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ
อิติปิ โส ภควา อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สุคโต
លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ
โลกวิทู อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ
ភគវាតិ ฯ
ภควาติ ฯ

พระธรรมคุณ

ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ សន្ទិដ្ឋិកោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ
สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม สนฺทิฏฺฐิโก อกาลิโก เอหิปสฺสิโก
ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញូហីតិ ฯ
โอปนยิโก ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญฺญูหีติ ฯ

พระสังฆคุณ

សុបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ ឧជុបដិបន្នោ ភគវតោ សា
สุปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ อุชุปฏิปนฺโน ภควโต สา
វកសង្ឃោ ញាយបដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ សាមីចិបដិ
วกสงฺโฆ ญายปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ สามีจิปฏิ
បន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋ
ปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ ยทิทํ จตฺตาริ ปุริสยุคานิ อฏฺฐ
បុរិសបុគ្គលា ឯសភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បា
ปุริสปุคฺคลา เอสภควโต สาวกสงฺโฆ อาหุเนยฺโย ปา
ហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលីករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញ
หุเนยฺโย ทกฺขิเณยฺโย อญฺชลีกรณีโย อนุตฺตรํ ปุญฺ
ក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ฯ
ญกฺเขตฺตํ โลกสฺสาติ ฯ

ចប់ស្វាទបទត្រៃយសរណគម จบสวดบทตรัยสรณคม

បញ្ញាបារមី

ปัญญาปารมี

ตั้งแต่โบราณมา การเรียนอักษรโบราณอีสาน ไม่ว่าจะเป็นอักษรขอม อักษรธรรม บทปัญญาบารมี เป็นบทใช้สอนฝึกหัดอ่านเขียน และถือว่าถ้าใครที่สามารถอ่านเขียนปัญญาบารมีนี้ได้แล้วถือว่ามีความรู้เรื่องอักษรโบราณแล้ว ครูผู้สอนจะให้ไปหาประสบการณ์ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองต่อไป

នមោ តស្សត្ថុ បញ្ញាយុបេតោ សុគតោវិតារយោ ភាសយ
นโม ตสฺสา ถุ ปญฺญายุเปโต สุคฺคโตวิตารโย ภาสาย

សោកោ ទ សញ្ញា ពទ្ធោ យោ លោកនាថោ ហិ តត្ថំ វចិ
เสโก ท สญฺญา พทโส โย โลกนาโถ หิ ตตฺถํ วจิ

តេ ហុត្វា ន បាបំ សុគតំ សិរសា ន មាមិ
เต หนฺตวา น ปาปํ สุคฺคตํ สิรสา น มามิ

១. ទានបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា ទានឧបបារមី
๑. ทานปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา ทานอุปปารมี

សម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា ទានបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา ทานปรมตฺถปารมี สมฺปนฺโน

ឥតិបិសោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោ អានុភាវគុណំ
อิติปิโส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตญฺญาโณ อานุภาวคุณ

សម្បន្នោ គតោសោ ភគវា ឥតិបិ អរហំ វតសោ ភគវា
สมฺปนฺโน คโตโส ภควา อิติปิ อรหํ วตโส ภควา

អរហន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ អរហន្តំ សិរសា នមាមិ
อรหนฺตํ สรณํ คจฺฉามิ อรหนฺตํ สิรสา นมามิ

២.សីលបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា សីលុបបារមី
๒. สีลปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา สีลอุปปารมี
សម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា សីលបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา สีลปรมตฺถปารมี สมฺปนฺโน
ឥតិបិសោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោ អានន្តគុណោ
อิติปิโส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตญฺญาโณ อานนฺตคุโณ
សម្បន្នោ គតោសោ ភគវា ឥតិបិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វត្តសោ
สมฺปนฺโน คโต โส ภควา อิติปิ สมฺมาสมฺพุทฺโธ วตฺตโส
ភគវា សម្មាសម្ពុទ្ធំ សរណំ គច្ឆាមិ សម្មាសម្ពុទ្ធំ សិរ
ภควา สมฺมาสมฺพุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ สมฺมาสมฺพุทฺธํ สิร
សា នមាមិ
สา นมามิ

៣.នេក្ខម្មបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា នេក្ខម្មុបបារមី
๓. เนกฺขมฺมปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา เนกฺขมฺมอุปปารมี
សម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា នេក្ខម្មបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา เนกฺขมฺมปรมตฺถปารมี สมฺปนฺโน
ឥតិបិសោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោ អានន្តគុណោ
อิติปิโส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตญฺญาโณ อานนฺตคุโณ
សម្បន្នោ គតោសោ ភគវា ឥតិបិ វិជ្ជាចរណ សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน คโตโส ภควา อิติปิ วิชฺชาจรณ สมฺปนฺโน
វត្តសោ ភគវា វិជ្ជាចរណ សម្បន្នំ សរណំ គច្ឆាមិ វិជ្ជា
วตฺตโส ภควา วิชฺชาจรณ สมฺปนฺนํ สรณํ คจฺฉามิ วิชฺชา
ចរណ សម្បន្នំ សិរសា នមាមិ
จรณ สมฺปนฺนํ สิรสา นมามิ

៤.បញ្ញាបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា បញ្ញុបបារមី
๔. ปญฺญาปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา ปญฺญาอุปปารมี

សម្បន្នោ ឥតិបិ សោ ភគវា បញ្ញាបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา ปญฺญาปรมตฺถปารมี สมฺปนฺโน

ឥតិបិ សោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្ពញ្ញុត្តញាណោ អានន្តទិគុណ
อิติปิโส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตฺตญาโณ อานนฺตทิคุณ

សម្បន្នោ គតោ សោ ភគវា ឥតិបិ សុគតោ សោ
สมฺปนฺโน คโต โส ภควา อิติปิ สุคโต โส

ភគវា សុគតំ សរណំ គច្ឆាមិ សុគតំ សិរសា នមាមិ
ภควา สุคตํ สรณํ คจฺฉามิ สุคตํ สิรสา นมามิ

៥. វិរិយបារមី សម្បន្នោ ឥតិបិ សោ ភគវា វិរិយឧបបារមី
๕. วิริยปารมี สมฺปนฺโน อิติปิ โส ภควา วิริยอุปปารมี

សម្បន្នោ ឥតិបិ សោ ភគវា វិរិយបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน อิติปิ โส ภควา วิริยปรมตฺถปารมี สมฺปนฺโน

ឥតិបិ សោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្ពញ្ញុត្តញាណោ អានន្តទិគុណ
อิติปิโส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตฺตญาโณ อานนฺตทิคุณ

សម្បន្នោ ឥតិបិ សោ ភគវា ឥតិបិ លោកវិទូ វត្តសោ ភគវា
สมฺปนฺโน อิติปิ โส ภควา อิติปิ โลกวิทู วตฺตโส ภควา

លោកវិទូ សរណំ គច្ឆាមិ លោកវិទូ សិរសា នមាមិ
โลกวิทู สรณํ คจฺฉามิ โลกวิทู สิรสา นมามิ

៦. ខន្តិបារមី សម្បន្នោ ឥតិបិ សោ ភគវា ខន្តិឧបបារមី សម្បន្នោ
๖. ขนฺติปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา ขนฺติอุปปารมี สมฺปนฺโน

ឥតិបិ សោ ភគវា ខន្តិបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ ឥតិបិ សោ ភគវា
อิติปิ โส ภควา ขนฺติปรมตฺถปารมี สมฺปนฺโน อิติปิ โส ภควา

ពុទ្ធោ សព្ពញ្ញុត្តញាណោ អានន្តទិគុណ សម្បន្នោ គតោ សោ ភគវា
พุทฺโธ สพฺพญฺญุตฺตญาโณ อานนฺตทิคุณ สมฺปนฺโน คโต โส ภควา

ឥតិបិ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ វត្តសោ ភគវា អនុត្តរំ
อิติปิ อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ วตฺตโส ภควา อนุตฺตรํ

បុរិសទម្មសារថិ សរណំ គច្ឆាមិ អនុត្តរំ បុរិសទម្មសារថិ
ปุริสทมฺมสารถิ สรณํ คจฺฉามิ อนุตฺตรํ ปุริสทมฺมสารถิ
សិរសា ន មាមិ
สิรสา น มามิ

៧. សច្ចបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា សច្ចឧបបារមី
๗. สจฺจปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา สจฺจอุปปารมี
សម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា សច្ចបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน อิติปิ โส ภควา สจฺจปรมตฺถาปารมี สมฺปนฺโน
ឥតិបិសោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោ អានន្តទិគុណ
อิติปิ โส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตฺตญาโณ อานนฺตทิคุณ
សម្បន្នោ គតោ សោ ភគវា ឥតិបិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ
สมฺปนฺโน คโต โส ภควา อิติปิ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ
សរណំ គច្ឆាមិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ សិរសា ន មាមិ
สรณํ คจฺฉามิ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ สิรสา น มามิ

៨. អធិដ្ឋានបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា អធិដ្ឋានឧបបារមី
๘. อธิฏฺฐานปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา อธิฏฺฐานอุปปารมี
សម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា អធិដ្ឋានបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา อธิฏฺฐานปรมตฺถาปารมี สมฺปนฺโน
ឥតិបិសោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោ អានន្តទិគុណ
อิติปิโส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตฺตญาโณ อานนฺตทิคุณ
សម្បន្នោ គតោ សោ ភគវា ឥតិបិ ពុទ្ធោ វត្តសោ ភគវា
สมฺปนฺโน คโต โส ภควา อิติปิ พุทฺโธ วตฺโส ภควา
ពុទ្ធំ សរណំ គច្ឆាមិ ពុទ្ធំ សិរសា ន មាមិ
พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ พุทฺธํ สิรสา น มามิ

៩. មេត្តាបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា មេត្តាឧបបារមី
๙. เมตฺตาปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา เมตฺตาอุปปารมี

សម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា មេត្តាបរមត្ថបារមី សម្បន្នោ
สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา เมตฺตาปรมตฺถปารมี สมฺปนฺโน

ឥតិបិសោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោ អានន្ទិគុណ
อิติปิโส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตญฺญาโณ อานนฺทิคุณ

សម្បន្នោ សោ ភគវា ឥតិបិ ភគវា ចត្តសោ ភគវា
สมฺปนฺโน โส ภควา อิติปิ ภควา จตฺโส ภควา

ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ ភគវន្តំ សិរសា ន មាមិ
ภควนฺตํ สรณํ คจฺฉามิ ภควนฺตํ สิรสา น มามิ

១០. ឧបេក្ខាបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិសោ ភគវា ឧបេក្ខាឧបបា
๑๐. อุเปกฺขาปารมี สมฺปนฺโน อิติปิโส ภควา อุเปกฺขาอุปปา

រមីសម្បន្នោ ឥតិបិ ឧបេក្ខាបរមត្ថបារមីសម្បន្នោ ឥតិបិ
รมีสมฺปนฺโน อิติปิ อุเปกฺขาปรมตฺถปารมี สมฺปนฺโน อิติปิ

សោ ភគវា ពុទ្ធោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោ អានន្ទិគុណ សម
โส ภควา พุทฺโธ สพฺพญฺญุตญฺญาโณ อานนฺทิคุณ สมฺ

បន្នោ គតោ សរណំ គច្ឆាមិ ភគវន្តំ សិរសា ន មាមិ
ปนฺโน คโต สรณํ คจฺฉามิ ภควนฺตํ สิรสา น มามิ

ពុទ្ធោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណោ ធម្មោលោកុត្តរោ សំឃោមគ្គ
พุทฺโธ สพฺพญฺญุตญฺญาโณ ธมฺโมโลกุตฺตโร สํโฆมคฺค

ផលត្ថោ ច ឥច្ចេតំរតនត្តយំ សិរសា នមាមិ ឯតេសំអា
ผลตฺโถ จ อิจฺเจตํรตนตฺตยํ สิรสา นมามิ เอเตสํ อา

នុភាវេន សព្វអន្តរាយា វិនាសន្តុ សព្វទា
นุภาเวน สพฺพอนฺตรายา วินาสนฺตุ สพฺพทา

จบบทปัญญาปารมีที่ใช้สำหรับเป็นแบบฝึกหัดอ่านเขียนเพียงเท่านี้ ฯ

คำไหว้ครูยันต์ ๑๐๘

(ว่าจี้) นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (ว่า ๓ จบ)

พุทฺธํ ชีวิตํ ยาวนิพฺพานํ สรณํ คจฺฉามิ

อิติปิโส ภควา อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ วิชฺชาจ
รณสมฺปนฺโน สุคโต โลกวิทู อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสา
รถิ สตฺถา เทวมนุสฺสานํ พุทฺโธ ภควาติ

ธมฺมํ ชีวิตํ ยาวนิพฺพานํ สรณํ คจฺฉามิ

สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม สนฺทิฏฺฐิโก อกาลิโก เอ
หิปสฺสิโก โอปนยิโก ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญฺญูหีติ

สํฆํ ชีวิตํ ยาวนิพฺพานํ สรณํ คจฺฉามิ

สุปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสํโฆ อุชุปฏิปนฺโน
ภควโต สาวกสํโฆ ญายปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสํ
โฆ สามีจิปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสํโฆ ยทิทํ จตฺตาริ ปุริส
ยุคานิ อฏฺฐ ปุริสปุคฺคลา เอสภควโต สาวกสํโฆ อาหุเนยฺโย

ប្ចាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលីករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ
ปาหุเนยฺโย ทกฺขิเณยฺโย อญฺชลีกรณีโย อนุตฺตรํ ปุญฺญกฺเขตฺตํ โลกสฺสาติ

១ សគ្គេ កាមេ ច រូបេ គិរិសិខរតដេ ចន្តលិក្ខេ វិមានេ ទីបេ
๑ สคฺเค กาเม จ รูเป คิริสิขรตเฏ จนฺตลิกฺเข วิมาเน ทีเป

រដ្ឋេ ច គាមេ តរុវនគហនេ គេហវត្ថុម្ហិ ខេត្តេ ភុម្មា ចាយន្តុ ទេវា ជល
รฏฺเฐ จ คาเม ตรุวนคหเน เคหวตฺถุมฺหิ เขตฺเต ภุมฺมา จายนฺตุ เทวา ชล

ថលវិសមេ យក្ខគន្ធព្វនាគា តិដ្ឋន្តា សន្តិកេ យំ មុនិវរវចនំ សាធវោ
ถลวิสเม ยกฺขคนฺธพฺพนาคา ติฏฺฐนฺตา สนฺติเก ยํ มุนิวรวจนํ สาธโว

មេ សុណន្តុ ធម្មស្សវនកាលោ អយម្ភទន្តា ធម្មស្សវនកាលោ អយម្ភទន្តា
เม สุณนฺตุ ธมฺมสฺสวนกาโล อยมฺภทนฺตา ธมฺมสฺสวนกาโล อยมฺภทนฺตา

ធម្មស្សវនកាលោ អយម្ភទន្តា ៕
ธมฺมสฺสวนกาโล อยมฺภทนฺตา

១ វន្ទិត្វា អាចារិយំ គ្រូបាទំ អាគច្ឆាហិ សព្វធម្មា បសិទ្ធិ មេ សព្វ
๑ วนฺทิตฺวา อาจาริยํ ครูปาทํ อาคจฺฉาหิ สพฺพธมฺมา ปสิทฺธิ เม สพฺพ

អន្តរាយំ វិនាសន្តិ សព្វសិទ្ធិ ភវន្តុ មេ ៕
อนฺตรายํ วินาสนฺติ สพฺพสิทฺธิ ภวนฺตุ เม

១ ឯហិ គាថំ បិយំ កាយោ ទិសាបាមោក្ខំ អាចារិយំ ឯហិ ឯហិ
๑ เอหิ คาถํ ปิยํ กาโย ทิสาปาโมกฺขํ อาจริยํ เอหิ เอหิ

ពុទ្ធានុភាវេន ឯហិ ធម្មានុភាវេន ឯហិ សង្ឃានុភាវេន ៕
พุทฺธานุภาเวน เอหิ ธมฺมานุภาเวน เอหิ สํฆานุภาเวน

១ នមស្សិត្វា ឥសិសិទ្ធិលោកហាថំ អនុត្តរំ ឥសិច ពន្ធនំ សាត្រា
๑ นมสฺสิตฺวา อิสิสิทฺธิโลกหาถํ อนุตฺตรํ อิสิจ พนฺธนํ สาตรา

អហំ វន្ទាមិ តំ ឥសិសិទ្ធិទេស្ស ៕
อหํ วนฺทามิ ตํ อิสิสิทฺธิเวสส

១ មអឧ អទិកម្លំ ស្រីទេវានំ មហាសាស្ត្រា ឧឧអអ មម មហាសាស្ត្រា
๑ มอ อุ อทิกมฺลํ ศรีเทวานํ มหาสาตรา อุอุออ มม มหุสาตรา

ឧសាអាវា មហាមន្តំ មអឧលោបកេញ្ញយ្យំ អក្ខរសេ ស្រាជីវា ស្រីហិ អក្ខ
อุสาอาวา มหามนฺตํ มอ อุโลปเกเญฺยฺยํ อักฺขรเส วาชีโน ศรีหิ อกฺข

រាឡិ ជាតានិ ឧណ្ណាលោមា បន ជាយតេ នមោពុទ្ធាយ
ราฬิ ชาตานิ อุณฺณา โลมา ปน ชายเต นโมพุทฺธาย

សត្ថុនោ ពុទ្ធោ ॥
สตฺถุโน พุทฺโธ

◎ ឱង្ការពិន្ទុនាទំ ឧប្បន្នានំ ព្រហ្មាសហ បតិនាមំ អាទិ
◎ โองการพินฺทุนาทํ อุปฺปนฺนานํ พรฺหฺมาสห ปตินามํ อาทิ

កប្បេ សុរាគតោ បញ្ចបទុមំ ទិស្វា នមោពុទ្ធាយ វន្ទិតំ ॥
กปฺเป สุราคโต ปญฺจปทุมํ ทิสฺวา นโมพุทฺธาย วนฺทิตํ

◎ សិរោ មេ ពុទ្ធទេវញ្ច នលាដេ ព្រហ្មទេវតា ហទយំ
◎ สิโร เม พุทฺธเทวญฺจ นลาเต พรฺหฺมเทวตา หทยํ

នារាយណញ្ចេវ ហរេហត្ថេ បរមេស្វរា បាទេវិស្ណុកញ្ចេវ
นารายณญฺเจว หเรหตฺเถ ปรเมสฺรา ปาเทวิสฺณุกญฺเจว

សព្វកម្មា ប្រសិទ្ធិ មេ ॥
สพฺพกมฺมา ประสิทฺธิ เม ॥

◎ ពុទ្ធំ វន្ទិត្វា ខ៉ាពចេ៉ាហៃ៉លែ៉វ ស៉ិងព្រះពុទ្ធគុណន៉ាំ ធម្មំ
◎ พุทฺธํ วนฺทิตฺวา ข้าพเจ้าไหว้แล้วซึ่งพระพุทธคุณนั้น ธมฺมํ

វន្ទិត្វា ខ៉ាពចេ៉ាហៃ៉លែ៉វ ស៉ិងព្រះធម្មគុណន៉ាំ សំឃំ វន្ទិត្វា ខ៉ាព
วนฺทิตฺวา ข้าพเจ้าไหว้แล้ว ซึ่งพระธรรมคุณนั้น สํฆํ วนฺทิตฺวา ข้าพ

ចេ៉ាហៃ៉លែ៉វ ស៉ិងព្រះសង្ឃគុណន៉ាំ អនឹងខ៉ាពចេ៉ាខអារាធនាគុណព្រះពុទ្ធ
เจ้าไหว้แล้ว ซึ่งพระสังฆคุณนั้น อนึ่งข้าพเจ้าขออาราธนาคุณพระพุทธ

ចេ៉ា គុណព្រះធម្មចេ៉ា គុណព្រះសង្ឃចេ៉ា អីកទ៉ាំងគុណបិតាមារ្ទា គុណ
เจ้า คุณพระธรรมเจ้า คุณพระสงฆเจ้า อีกทั้งคุณบิดามารดา คุณ

ឧបជ្ឈាយ៍ គ្រូអាចារ្យ៍ គុណព្រះឫឞីនារទ គុណព្រះឫឞីនាលៃយ៍ គុណព្រះ
อุปัชฌาย์ ครูอาจารย์ คุณพระฤาษีนารอท คุณพระฤาษีนาไลย์ คุณพระ

ឫឞីការៈលៃយកោដិ គុណព្រះឫឞីតាវ័វ គុណព្រះឫឞីតាហ្វៃ គុណព្រះឫឞីកស្សប
ฤาษีการะไลยโกฏิ คุณพระฤาษีตาวัว คุณพระฤาษีตาไฟ คุณพระฤาษีกัสสปะ

គុណព្រះឫឞីក្រោកព គុណព្រះឫឞីទស្សនមង្គល ទ៉ាំងព្រះពេជ្រឆលូកណ្ឌ លែន័ក
คุณพระฤาษีโกรกพ คุณพระฤาษีทัสสนะมงคล ทั้งพระเพชรฉลูกัณฑ์ แลนัก

สิทธิวิทยา อีกทั้งพระธรณี นางพระคงคา พระเพลิง พระพาย พระอิศวรผู้เป็นเจ้าฟ้า
เธอจึงมาประสิทธิพระพรชัยให้แก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าอัญเชิญเทพยดาทั้งหลายทั่วพื้น
ปฐพีดล พระฤาษีทั้งร้อยแปดตนนั้นตาลดลด้วยสรรพพิทย์และวิทยา พระครูพา พระครู
เฒ่า ครูพักแลอักษร สถาพรกรรมสิทธิแก่ข้าพเจ้า ในกาลบัดนี้เถิด

๏ อิติปิโส ภะคะวา ข้าพเจ้าขออัญเชิญพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มาอยู่เหนือเกล้าเหนือผม ขออัญเชิญพระพรหมเสด็จมาอยู่เบื้องหน้าซ้าย ขอ
อัญเชิญพระนารายณ์เสด็จมาอยู่เบื้องหน้าขวา ขออัญเชิญพระแม่คงคาเสด็จมา
เป็นน้ำลาย ขออัญเชิญพระพายเสด็จมาเป็นลมปาก ขออัญเชิญพญานาคเสด็จมา
เป็นสร้อยสังวาลย์ ขออัญเชิญพระกาฬเสด็จมาเป็นดวงใจ ข้าพเจ้าจะทำการสิ่ง
ใด เมื่อใด ภูตใด พรายใด อย่าได้เบียดเบียนบีฑา อย่าได้ประมาทพลาดพลั้ง ขอ
อัญเชิญคุณครูแต่หนหลัง พระฤาษีทั้งร้อยแปดตน เดชะคุณครูบาธิยาย อันเลิศ
ล้ำ คุณครูอยู่ในถ้ำจงมาช่วยอวยพรให้แก่ข้าพเจ้า พุทธํ ประสิทธิ์ มหาประสิทธิ์
ธมฺมํ ประสิทธิ์ มหาประสิทธิ์ สํฆํ ประสิทธิ์ มหาประสิทธิ์

๑ [illegible]

๑ โอม ครุเทวะ นะมามิ ข้าพเจ้าขอยอกรชูสีโดยเคารพ คำนับนบครูผู้

[illegible]

เฒ่า แต่ก่อนเก่าปัจจุบัน ครูเลขแลครูยันต์ ครูว่านแลครูยา ครูตำหรับ

[illegible]

แลครูตำรา ครูเวทย์มนต์กลคาถา ครู พะ โม กอ ขอ แล กอ กา ครู

[illegible]

อักขระขอมไทยจนจบหมด ที่ข้าพเจ้าได้เล่าเรียนศึกษา ข้าพเจ้าขออัญเชิญครู

[illegible]

พาธิยายทั้งหลายนั้น เชิญมาชุมนุมประชุมกัน ณ สถานอันเป็นมงคลที่นี้ ฯ

๑ [illegible]

๑ สิทธิกิจจัง กิจจานุกิจ ซึ่งบำเพ็ญกรณียกิจ จงเสร็จสมอย่าค้าง

[illegible]

ขัดข้องแรมนานเลยนา ฯ

๑ [illegible]

๑ สิทธิกัมมัง การงานผดุงเพื่อบำรุงรักษา อย่าเริศอย่าโรยซ้ำ สิทธิได้

[illegible]

พลันๆ เทอญแลนา ฯ

๑ [illegible]

๑ สิทธิการิยะตะถาคะโต พระสรรเพชญ์เผด็จมารมอดฉันได้ ปลอดภัย

[illegible]

แผ้วคลาดแคล้วพ้นภัยพาลฉับพลัน เทอญนา ฯ

๑ [illegible]

๑ สิทธิลาโภ นิรันตะรัง อีกราชลาภทุกสิ่งสรรพจงนิรันดรหลั่งล้น ทั้งหนึ่งนที

[illegible]

ธารท้น อย่ารู้ขาดสูญเลยนา ฯ

๑ [illegible]

๑ สิทธิเตโช ชะโยนิจจัง เดชอำนาจแผ่ทั่วผอง อริสยองหย่อน